

Ohjelmallinen suojele

Näkökohtia

Mikko Härö 3.8.2016

Ohjelmallisesta suojelusta

Ohjelmallinen suojelu ja kulttuuriympäristön tilan seuranta.

- Paita ja peppu.

Omat pohdinnat.

- Rakennusperintölain uudistamista ajatellen 2004.
- Kulttuuriympäristön tilan seuranta, määrittelyitä 2005.

Ohjelmallista suojelua ei nykyisessä lainsäädäntöön.

Kulttuuriympäristön tilan seuranta ratkaisematta.

Ohjelmallisuus on?

- Kulttuuriympäristön osaluokkien luettelointiin perustuvia (suojaus)ohjelmia.
- Huomiota kohteisiin, joilla LaRSin (RakSL:n, asetuksen) tarkoituksen kannalta erityistä merkitystä.
- Huomiota kohteisiin, joiden säilyminen ja suojelun turvaaminen ansaitsee/vaatii erityisiä toimenpiteitä ja tukea.

Valtio

Traditio 1800-luvulta.

Asetukset 1960- ja 1980-luvuilla.

- Vahvuutena myös riittävä erillisuus kaavoituksesta.

Päättyi (mureni?) rautateiden suojelusopimukseen.

- Seurannan puute.

Valtion rooli muuttui viimeistään 1990-luvulta alkaen.

- LaRS totesi tilanteen.

Museotiet, -sillat, -kanavat jne. myös ohjelmallisuutta.

Vanhan valtion tilalla yhteistyösopimukset ja hyvät käytännöt.

Valtion arviointikriteereiden kehittäminen ja vakiinnuttaminen vireillä – uuteen vaiheeseen?

- Valtion toimitila/kiinteistöstrategiat.

Erityisohjelmia, intressinmäärittelyitä, esim.

Puukaupungit.

- Parikin kierrosta.

Teollisuus.

- Museovirasto ja ympäristöhallinto.

Sisätilat.

- Prosessi jäi kesken (silti LaRS).

Rakennettu hyvinvointi – Museovirasto.

- Sotien jälkeinen..

Alvar Aallon arkkitehtuurin luettelointi, dokumentointi, vaaliminen.

Myös arkeologian puolella.

Kaupunkiarkeologia tai laajemmin historiallisen ajan muinaisjännökset.

Ohjelmallisuutta voisi myös vaatia vanhempi = niukkalukuinen rakennuskantaamme.

Teollistuvaa yhteiskuntaa vanhemmat rakennukset automaattiseen suojeluun...

Vrt. luonnonsuojelulaki

Valtakunnallisesti merkittävien luonnonarvojen turvaamiseksi.

YM ja valtioneuvosto.

Kuuleminen ja julkinen keskustelu.

Oikeusvaikutukset.

Vaarantamisen määrittely.

Lunastukset ja korvaukset.

Natura 2000.

Suotuisa suojelutaso (?)

Kirkkolaki, laki ortodoksisesta kirkosta

Automaattinen suojele - 1917

- + Suojeluesitykset.
- + Ohjelmallisesti uudemmat evl. kirkot.

Museoviraston
kuuleminen 50+ kirkoista
(evl).

Tavoitteellisuus - ohjelmallisuus

VAT + sen ympäristöosat

- RKY, maisema, arkeologinen

Perinnebiotoopit, kansalliset kaupunkipuistot, maisema-alueet, muuta?

Vastaaminen VN:n tai ministeriön toimeksiantoon?

- Käytäntöä ei juuri ole

Tavoitteellisuus – ohjelmallisuus - suojelupolitiikka

Lainsäädäntö, resursointi

Ajantasaisuus ja riittävyys

Hallinnon rakenteet ja muutokset

Kansainväliset sopimukset, aktiivisia

UNESCO; MP, aineeton, Haag

Euroopan neuvosto; FARO, maisema

Ohjelmat, strategiat (oikeat tavoitteet, keinot ja toimijat)

Kulttuuriympäristöstrategia ja sen toimeenpano-ohjelma

VAT

Muut hallinto; ilmasto, energia, liikenne, aluerakenne

Maakunta- ja kuntataso, esim. kulttuuriympäristöohjelmat

Suojeluohjelmat ja linjaukset

Valtio, sektoriselvitykset, kirkollinen, jne.

Hyvät käytännöt, standardit, prosessien kehittäminen,
kumpanuudet, jne.

Johtopäätöksiä, mm

Ohjelmallisuutta on ollut ja on.

Ohjelmallisuutta syytä vahvistaa.

- On myös voimavarakysymys..

Kovat keinot eivät tämän hetken valtavirtaa.

- Vrt. luonnonsuojelu, normitalkoot, jne.

Toimintaympäristön muutos ????

- Millaista hallintoa jatkossa...

Kulttuuriympäristön tila saatava järjestykseen.

Kiitos

3.8.2016